

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-411/15 P

**Timab Industries
in
Cie financière et de participations Roullier (CFPR)
proti
Evropski komisiji**

„Pritožba – Omejevalni sporazumi – Evropski trg fosfatov za krmo – Dodelitev prodajnih kvot, usklajevanje cen in prodajnih pogojev ter izmenjava občutljivih poslovnih podatkov – Umik pritožnic iz postopka poravnave – Neomejena sodna pristojnost – Varstvo legitimnih pričakovanj in enakega obravnavanja – Razumno trajanje postopka“

Povzetek – Sodba Sodišča (deseti senat) z dne 12. januarja 2017

- Sodni postopek – Ustni postopek – Ponovno odprtje – Pogoji*
(Statut Sodišča, člen 23; Poslovník Sodišča, člen 83)
- Pritožba – Razlogi – Nadzor Sodišča nad presojo dokazov – Izključitev, razen ob izkrivljanju – Nadzor spoštovanja splošnih pravnih načel in pravil, ki se uporabljajo na področju dokazovanja*
(Člen 256 PDEU; Statut Sodišča, člen 58, prvi odstavek)
- Konkurenca – Upravni postopek – Zahtevak za informacije – Pravica do obrambe – Pravica, da se zavrne naložitev posredovanja odgovora, s katerimi se prizna obstoj kršitve*
(Uredba Sveta št. 1/2003, člen 18)
- Konkurenca – Globe – Znesek – Določitev – Nenaložitev ali znižanje globe v zameno za sodelovanje obdolženega podjetja – Nujnost ravnanja, ki je Komisiji olajšalo ugotovitev kršitve – Diskrecijska pravica Komisije*
(Uredba Sveta št. 1/2003, člen 23(2); Obvestilo Komisije 2002/C 45/03)
- Pritožba – Razlogi – Napačna presoja dejstev – Nedopustnost – Nadzor Sodišča nad presojo dejstev in dokazov – Izključitev, razen ob izkrivljanju*
(Člen 256(1) PDEU; Statut Sodišča, člen 58, prvi odstavek)
- Konkurenca – Globe – Znesek – Določitev – Diskrecijska pravica Komisije – Sodni nadzor – Neomejena pristojnost sodišča Unije – Obseg*
(Člena 261 in 263 PDEU; Uredba Sveta št. 1/2003, člen 31; obvestili Komisije 2002/C 45/03 in 2006/C 210/02, točka 29)

7. *Konkurenca – Upravni postopek – Postopek poravnave – Navedba razpona glob – Umik podjetja iz postopka poravnave – Neuporaba, s strani Komisije, tega razpona v končni odločbi – Dopustnost – Kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj – Neobstoj*

(Uredba Sveta št. 1/2003; obvestili Komisije 2002/C 45/03 in 2006/C 210/02, točka 29)

8. *Pritožba – Razlogi – Neopredelitev navedene napačne uporabe prava – Nenatančen razlog – Nedopustnost*

(Člen 256(1), drugi pododstavek, PDEU; Statut Sodišča, člen 58, prvi odstavek, Poslovnik Sodišča, člen 168(1)(d))

9. *Pritožba – Razlogi – Nadzor Sodišča nad presojo dejstev in dokazov – Izključitev, razen ob izkrivljanju – Razlog, ki se nanaša na izkrivljanje dokazov – Vsebinska nepravilnost ugotovljenih dejstev, ki ne izhaja iz listin v spisu – Nedopustnost*

(Člen 256(1), drugi pododstavek, PDEU; Statut Sodišča, člen 58, prvi odstavek)

10. *Pritožba – Razlogi – Zgolj ponovitev razlogov in trditev, predstavljenih pred Splošnim sodiščem – Nedopustnost – Izpodbijanje razlage oziroma uporabe prava Unije s strani Splošnega sodišča – Dopustnost*

(Člen 256 PDEU; Statut Sodišča, člen 58, prvi odstavek; Poslovnik Sodišča, člena 168(1)(d) in 169(2))

11. *Sodni postopek – Trajanje postopka pred Splošnim sodiščem – Razumni rok – Spor, ki se nanaša na obstoj kršitve pravil konkurence – Nespoštovanje razumnega roka – Posledice – Nepogodbena odgovornost – Sestava senata*

(Členi 101, 102, 256(1), 268 in 340, drugi odstavek, PDEU; Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 47, drugi odstavek)

12. *Sodni postopek – Trajanje postopka pred Splošnim sodiščem – Razumni rok – Merila presoje*

(Členi 101, 102, 256(1), 268 in 340, drugi odstavek, PDEU; Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 47, drugi odstavek)

1. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 47.)

2. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 58 in 59.)

3. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 83.)

4. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 84 do 86.)

5. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 89.)

6. Sodišče Unije ima glede sodnega nadzora odločb, v katerih se Komisija odloči za naložitev globe ali periodične denarne kazni za kršitev pravil konkurence, poleg pristojnosti za nadzor zakonitosti, ki je določen v členu 263 PDEU, tudi neomejeno pristojnost, ki mu je bila v skladu s členom 261 PDEU priznana v členu 31 Uredbe št. 1/2003 in ki mu omogoča, da presojo Komisije nadomesti s svojo ter tako odpravi, zniža ali zviša naloženo globo ali periodično denarno kazen. V zvezi s tem, kadar Sodišče v okviru pritožbe odloča o pravnih vprašanjih, iz razlogov pravičnosti ne more s svojo presojo nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki pri izvajanju svoje neomejene pristojnosti odloča o višini glob, naloženih podjetjem zaradi kršitve prava Unije. Le če bi Sodišče ocenilo, da višina sankcije ni le neprimerna, ampak tudi tako pretirana, da ni sorazmerna, bi bilo treba ugotoviti, da je Splošno sodišče zaradi neprimernosti zneska globe napačno uporabilo pravo.

Čeprav je v tem primeru Splošno sodišče sicer res odgovorilo na vse trditve, s katerimi sta pritožnici očitali Komisiji, da je za podjetje, ki se je umaknilo iz postopka poravnave, uporabila globo, ki presega zgornjo mejo razpona, določenega med pogovori o poravnavi, za znatno krajše obdobje kršitve, ta analiza spada k spoštovanju načel učinkovitega izvajanja sodne oblasti in preglednosti. Zato Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je opravilo tako izčrpen preizkus v okviru spora, v katerem je moralo prvič odločati o položaju, v katerem se je podjetje, potem ko se je vključilo v postopek poravnave, na koncu iz njega umaknilo. S tem je Splošno sodišče v celoti izvršilo svojo neomejeno pristojnost, saj je opravilo poglobljen nadzor zakonitosti spornega sklepa in ustreznosti zneska globe iz tega sklepa.

Tako je Splošno sodišče ustrezno preverilo utemeljenost analize, ki jo je opravila Komisija, glede na vse okoliščine ob sprejetju tega sklepa in ob upoštevanju obsega sodelovanja pritožnic po njunem umiku iz poravnave, torej med rednim postopkom. Splošno sodišče je tudi sistematično preverilo elemente, ki jih je Komisija uporabila pri izračunu globe, naložene v spornem sklepu. Zlasti je opravilo natančen nadzor glede tega, kako je Komisija upoštevala dejavnike za (ne)odobritev znižanj te globe na podlagi Obvestila o prizanesljivosti v skladu s točko 29 Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003. Poleg tega je treba ugotoviti, da pritožnici nista dokazali, zakaj je bila globa, ki jima je bila naložena, tako pretirana, da ni sorazmerna.

(Glej točke od 104 do 106 in od 108 do 112.)

7. Načelo varstva legitimnih pričakovanj je eno od temeljnih načel Unije in se nanj lahko sklicuje vsak gospodarski subjekt, ki mu je institucija s tem, da mu je dala natančna zagotovila, vzbudila utemeljena pričakovanja. Poleg tega Komisija v fazi postopka, ki poteka pred sprejetjem končne odločbe, ne more dati natančnega zagotovila v zvezi z upravičenostjo do kakršnega koli znižanja globe ali imunitete pred njo in udeleženci omejevalnega sporazuma v zvezi s tem torej ne morejo imeti legitimnih pričakovanj.

Prvič, postopek poravnave je upravni postopek, ki je alternativen rednemu postopku, ter je od zadnjenavedenega drugačen in ima nekatere posebnosti, kot je zlasti obvestilo o razponu verjetnih glob. Drugič, če podjetje ne predloži vloge za poravnavo, bo postopek za sprejetje končne odločbe potekal v skladu s splošnimi določbami Uredbe št. 773/2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členom 101 in 102 PDEU in ne v skladu z določbami, ki urejajo postopek poravnave.

Tretjič, v tem rednem postopku, v okviru katerega je treba še ugotoviti odgovornost, je Komisija vezana le na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem razpon glob ni določen, in mora upoštevati nove informacije, s katerimi se seznanj v tem postopku. V obravnavani zadevi sta se pritožnici umaknili iz postopka poravnave in sta šele po tem umiku v okviru rednega postopka navajali elemente, ki naj bi dokazovali krajše trajanje njunega sodelovanja pri očitani kršitvi.

Zato se pritožnici nista mogli sklicevati na nikakršna legitimna pričakovanja v zvezi z ohranitvijo ocen, ki jima jih je sporočila Komisija v postopku poravnave, v obliki razpona verjetnih glob, ki so bile določene glede na elemente, ki so bili upoštevani v tej fazi postopka. Poleg tega sta pritožnici ob umiku iz postopka poravnave razpolagali z vsemi elementi, na podlagi katerih bi lahko predvideli, da bo zanikanje njune udeležbe v kartelu v obdobju pred zadevnim letom nujno vplivalo na znižanja, ki bi jima lahko bila odobrena v okviru Obvestila o prizanesljivosti in iz naslova točke 29 Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003. Tako Splošnemu sodišču ni mogoče očitati nikakršne kršitve načela varstva legitimnih pričakovanj.

(Glej točke od 134 do 139.)

8. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 140 do 142.)

9. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 153.)

10. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 154, 155 in 157.)

11. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 165 in 166.)

12. Predloga za povrnitev škode, nastale, ker Splošno sodišče ni spoštovalo razumnega roka za sojenje, ni mogoče vložiti neposredno pri Sodišču v okviru pritožbe, ampak ga je treba vložiti pri Splošnem sodišču, saj je odškodninska tožba učinkovito sredstvo. Ob navedenem lahko Sodišče, če je očitno, ne da bi morale stranke v zvezi s tem predložiti dodatne dokaze, da je Splošno sodišče dovolj resno kršilo svojo obveznost, da o zadevi odloči v razumnem roku, to ugotovi. Posledično lahko Sodišče v okviru pritožbe ugotovi kršitev pravice do poštenega sojenja, kot jo zagotavlja člen 47, drugi odstavek, Listine, zaradi nerazumnega trajanja postopka pred Splošnim sodiščem.

Glede meril, ki omogočajo presojo, ali je Splošno sodišče spoštovalo načelo sojenja v razumnem roku, se razumnost trajanja sojenja presoja glede na posebne okoliščine posameznega primera, kot sta zapletenost spora in ravnanje strank. V zvezi s tem seznam upoštevanih meril ni izčrpen in presoja razumnosti trajanja tega roka ne zahteva sistematične preučitve okoliščin zadeve glede na vsako od teh meril, kadar se trajanje postopka zdi upravičeno glede na eno od njih. Tako se lahko z zapletenostjo zadeve ali zavlačevanjem tožeče stranke upraviči na prvi pogled predolg rok sojenja.

(Glej točke 165 in od 167 do 169.)